

PEDAGOGISCH

BELEID

2018-2022

Peutercentra Velsen BV

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Sociaalmaatschappelijke context	4
2. Pedagogische visie	5
3. Pedagogiek en didactiek in de peutercentrum	6
4. Een veilige en gezonde speel-/leeromgeving	7
5. Zorgen voor kinderen, zorgen over kinderen	11
6. Samen met ouders.....	13
7. Professionaliteit en voorwaarden	14

Inleiding

Dit pedagogisch beleidsplan wordt geschreven in een voor de peutercentra turbulente tijd. Er is een enorme maatschappelijke aandacht voor de pedagogische en educatieve aanpak in de peutercentra.

Er is sprake van een stijgende erkenning voor het werk in de voorschoolse periode; het peutercentrum is nog nooit zo belangrijk geweest!

De landelijke aandacht vertaalt zich ook in een toename van de regelgeving. De wet IKK, de Wet Harmonisatie Kinderopvang en het toezichtkader VVE stellen strikte eisen aan beleid, aanpak en voorwaarden. We 'bewegen mee' met de nieuwe eisen – maar houden daarbij wel onze visie hoog.

Juist nu is het belangrijk om helder te formuleren en vast te houden aan wat volgens ons de kracht van ons werk is: 'spelenderwijs leren'! Wij zetten ons in voor een fijne, veilige en een uitdagende speelomgeving voor de peuters en ondersteunen hun spel. Het 'leren' komt daar grotendeels vanzelf uit voort.

In dit pedagogisch beleid staan de hoofdlijnen beschreven van de peutercentra van Peutercentra Velsen BV (PC Velsen).

- Onze peutercentra bieden:
  - Reguliere opvang (door de gemeente gesubsidieerde plaats) voor 2 dagdelen aan peuters van 2,5 tot 4 jaar.
  - Peuteropvang (ouders met recht op kinderopvangtoeslag) voor een of meer dagdelen van 2 jaar tot 4 jaar.
  - Kinderen met een VVE-indicatie 16 uur opvang van 2,5 tot 4 jaar.
- De beleidsmatige achtergronden en inbedding van deze vormen van voorschoolse begeleiding van twee- tot vierjarigen staan in dit document beschreven. Allereerst is kort de huidige sociaalmaatschappelijke context geschetst. Vervolgens zijn de pedagogische visie en de uitgangspunten beschreven. In diverse hoofdstukken is achtereenvolgens het gekozen pedagogisch concept, de zorgstructuur, het beleid met betrekking tot veiligheid & gezondheid en de samenwerking met de ouders beschreven.
- Vanuit dit pedagogisch beleid is een pedagogisch werkplan met bijbehorende werkinstructies beschreven. Het pedagogisch beleid is daarmee niet een op zichzelf staand document maar vormt in samenhang met het werkplan en de werkinstructies het geheel van beleid en werkwijze van de peutercentra van Peutercentra Velsen.
- Dit plan is geschreven in de "hij-vorm".
- Waar 'ouders' staat, worden ook 'verzorgers' bedoeld.

1. Sociaalmaatschappelijke context

De functies van de peutercentra liggen met name op het terrein van ontwikkelingsstimulering, ontmoeting, opvang, educatie, opvoedondersteuning, signalering en preventie.

Het peutercentrum is een bereikbare en laagdrempelige voorziening, Waar alle kinderen uit Velsen, ongeacht hun culturele achtergrond, geloofsovertuiging of land van herkomst welkom zijn.

We werken nauw samen met verschillende opvoedpartners zoals de jeugdgezondheidszorg(JGZ). In de 'Wijzer Samenwerken' van het Centrum Jeugd en Gezin is een overzicht opgenomen van alle organisaties en instanties rondom opvoeden en ondersteunen.

We signaleren regelmatig 'opvoedingsonzekerheid' bij ouders, vaak door het ontbreken van een stevig sociaal netwerk waar de ouders op kunnen terugvallen. De pedagogisch medewerker is vaak, naast JGZ, de eerste professional waar ouders mee te maken krijgen. We streven ernaar om naast ouders te gaan staan in de opvoeding van hun kind.

Er is sprake van een maatschappelijke tendens naar een prestatiegerichte kijk op (heel) jonge kinderen. In de voorschoolse periode moet het allemaal gebeuren, zo lijkt het. Vaak denkt men daarbij aan een ontwikkeling in de richting van 'schools leren' ten koste van het 'spelenderwijs leren'. Deze ontwikkeling sluit niet goed aan op wat wij – en vele pedagogen met ons – de kracht vinden van de manier waarop kinderen zich in de peuterleeftijd optimaal kunnen ontwikkelen: gericht op het kind als geheel – en altijd spelenderwijs. Deze hele ontwikkeling uit zich ook in een toegenomen druk op planning en registratie in het peutercentrum. Voor de peutercentra is het meer en meer een opdracht om de goede balans te vinden tussen gerichte aandacht voor de peuters en het observeren, registreren en evalueren.

Een ontwikkeling waarvan de invloed op het peutercentrum voor ons nog niet zo duidelijk is, is de transitie jeugdzorg. Daarmee worden gemeenten verantwoordelijk voor wat tot nu toe een rijks- en provincie aangelegenheid was. Met deze overheveling van taken moet een transformatie gepaard gaan, waarbij er meer ingezet wordt op preventieve, laagdrempelige zorgstructuren rondom gezinnen en kinderen. Peutercentra hebben van oudsher een preventieve, laagdrempelige structuur, dicht bij gezinnen. Met de transitie jeugdzorg kan de rol van de peutercentra verschuiven naar nog meer aandacht voor zorg en daarmee samenwerking met (zorg)partners.

Per 1 januari 2019 is een BV opgericht voor de peutercentra van Stichting Welzijn Velsen. De peutercentra gaan voortaan verder onder de naam 'Peutercentra Velsen B.V.'.

2. Pedagogische visie

Peutercentra Velsen biedt dé stevige basis voor je kind!

Kinderen leren van nature, maar niet vanzelf. Onze peutercentra bieden de kinderen de mogelijkheid om zich in eigen tempo, in een veilige omgeving door middel van spel en ontdekking te ontwikkelen.

We richten ons er in eerste instantie op dat het kind zich veilig voelt in de groep, zelfvertrouwen heeft en nieuwsgierig kan zijn naar zijn omgeving. Pas dan wordt leren en ontwikkelen mogelijk én leuk.

We bieden daarbij een rijke speel-leeromgeving, die aansluit bij de interesses en behoeften van de kinderen. Wij vinden het belangrijk dat het kind al op jonge leeftijd leert omgaan met andere kinderen en volwassenen. De pedagogisch medewerkers spelen daarin een cruciale rol. Ontwikkeling stimuleren betekent voor ons dan ook observeren, volgen, bijsturen, begeleiden, stimuleren, meedenken en meedoen. Daarbij zijn we ons van onze voorbeeldfunctie bewust. Naast het sociale aspect van het spelen in de groep, worden de belangen van het kind als individu niet uit het oog verloren. Kinderen worden systematisch gevolgd in hun ontwikkeling en welbevinden met het kindvolgsysteem KIIK! 0-7 jaar.

Pedagogische uitgangspunten

- **Ontwikkelingsgericht werken: betekenisvolle activiteiten, interactieve volwassene en een brede ontwikkeling.**

PC Velsen stimuleert en ondersteunt peuters zo optimaal mogelijk in hun ontwikkeling. Alle 10 locaties van PC Velsen werken vanuit de methodiek 'Basisontwikkeling van Startblokken'. De methodiek is gebaseerd op de theorieën van Vyotski en hanteert drie uitgangspunten:

1. Betekenisvolle activiteiten aanbieden, die aansluiten bij de belevingswereld en ontwikkeling van de kinderen;
2. Een pedagogisch medewerker die niet alleen activiteiten bedenkt en aanbiedt, maar ook meedenkt, meespeelt en meedoet;
3. Bij het stimuleren van kinderen in hun ontwikkeling is aandacht voor alle ontwikkelingsgebieden (tegelijkertijd). Hier ligt een 'holistisch' mensbeeld aan ten grondslag: de cognitieve, sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling van kinderen vindt niet los van elkaar plaats, maar in samenhang. We kijken dus naar het kind als geheel en niet enkel naar de losse ontwikkelingsgebieden.

- **Pedagogische basisdoelen van Riksen-Walraven¹**

In het vorige punt is aangegeven dat we de ontwikkeling van kinderen in samenhang stimuleren. De interactie met de sociale wereld is daarbij leidend. Om deze interactie met de sociale wereld te stimuleren is er specifieke aandacht voor de basisdoelen van Riksen-Walraven:

1. Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid;
2. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties;
3. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competenties;
4. Kinderen de gelegenheid bieden om zich de normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken.

---

¹ Marianne Riksen-Walraven heeft 4 basisdoelen geformuleerd, die in Nederland als uitgangspunt voor het pedagogisch handelen binnen een kinderopvang-setting worden gehanteerd.

- ***Pedagogisch partnerschap (samen met ouders)***

Werken in een peutercentrum is samenwerken met ouders. De ouders zijn verantwoordelijk voor het kind en zij hebben en houden altijd de meeste invloed op het kind. Goede samenwerking met de ouders is een voorwaarde om goed met de kinderen te kunnen werken. In het contact met ouders worden de uitgangspunten van Triple P gehanteerd. Wij betrekken ouders actief bij de sociale opvoeding en de ontwikkeling van hun kind binnen de groep met als doel de onderwijskansen en taalontwikkeling van het kind te vergroten.

3. Pedagogiek en didactiek in het peutercentrum

VVE-methodiek

In de VVE-methode nemen kinderen deel aan spelactiviteiten en verkennen interessante actuele thema's, uit de dagelijkse werkelijkheid. Het is een doelgerichte werkwijze die aansluit bij wat jonge kinderen zelf willen doen: 'groot zijn', meedoen met alles wat zij in de wereld om zich heen tegenkomen en natuurlijk veel nieuwe vaardigheden leren. De pedagogisch medewerkers zijn interactieve deelnemers en geven bewuste sturing aan het leren en ontwikkelen van de peuters. Dit kan alleen als het kind gevolgd wordt in de ontwikkeling. Hiervoor gebruiken we het kind volgsysteem KIJK! 0-7 waarin alle ontwikkelingsgebieden aan bod komen.

Spel/spelend ontwikkelen

Startblokken biedt uitdagende en speelse activiteiten waarmee kinderen actief en zelf ontdekkend bezig kunnen zijn. De activiteiten spelen in op de verschillende stadia van ontwikkeling waarin de kinderen zich bevinden. De methode is opgebouwd uit thematische activiteiten die zowel in een grote groep, kleine groep als individueel uitgevoerd kunnen worden. De eigen inbreng van kinderen is een essentieel onderdeel in elke activiteit. Betrokkenheid van kinderen bij betekenisvolle activiteiten is voorwaarde voor ontwikkeling en leren. De betekenisvolle activiteiten in het peutercentrum hebben altijd de vorm van spel. Kinderen houden van spelen. Door te spelen leren ze de 'echte' wereld ontdekken en hun rol in die wereld vormgeven. De pedagogisch medewerkers maken optimaal gebruik van dit plezier in spel. Immers, spel geeft ongekende mogelijkheden om die stukjes van de wereld met elkaar te ontdekken. De thematisch opbouw van de methode is uitgangspunt. De kinderen leren nieuwe woorden/handelingen in een bepaalde context. Dit geeft de mogelijkheid om bepaalde woorden, begrippen en handelingen een periode lang intensief te gebruiken en te herhalen, waardoor kinderen zich die eigen kunnen maken. Pedagogisch medewerkers besteden hierbij ook veel aandacht aan het zingen van liedjes. Door de rijm en melodie en herhaling helpen liedjes de kinderen om zich de woorden, begrippen en handelingen eigen te maken.

Rol van de pedagogisch medewerker

Natuurlijk is het heerlijk als kinderen zelf (alleen of met elkaar) aan het spelen zijn. Als de pedagogisch medewerker ook een rol neemt/krijgt in het spel geeft dit mogelijkheden tot verdieping, die kinderen zelf vaak niet tot stand kunnen brengen. De pedagogisch medewerker zorgt daarbij allereerst voor een rijke speel-leeromgeving. Dit betekent dat de inrichting en materialen zich lenen voor spel en handelen. Een oventje waar je ook echt iets

in kan zetten. Een telefoon waar de knopjes van ingedrukt kunnen worden. Zo stelt de inrichting de kinderen in staat om een rollenspel te spelen. ‘Echte’ materialen hebben de voorkeur. De pedagogisch medewerker heeft een belangrijke rol in de begeleiding van het spel. De ene keer brengt zij een verhaal, probleem of voorwerp in om daarmee het gesprek en het spel op gang te brengen, dan weer speelt zij volop mee als was zij één van de kinderen, en later stelt zij zich op als regisseur of souffleur om daarmee te kunnen bijsturen.

Brede ontwikkeling staat bij dit alles voorop en is gericht op het ontwikkelen van vaardigheden die nodig zijn in de maatschappij, school, werk en gezin.

Elk kind een mentor

De pedagogisch medewerker heeft een aantal kinderen onder haar hoede; ze is er de mentor van. De mentor werkt op de groep waar het kind is geplaatst. Zij volgt de ontwikkeling van het kind en is het eerste aanspreekpunt voor ouders, collega’s en is verantwoordelijk voor de overdracht naar de school. Als zodanig zal de pedagogisch medewerker zich ook aan de ouders kenbaar maken tijdens het kennismakingsgesprek. Door de “eigen” mentor kinderen is er meer gelegenheid voor de pedagogisch medewerker om een paar kinderen echt goed te leren kennen. Hierdoor kan ze beter inspringen op de behoefte van deze kinderen en zullen de kinderen ook eerder contact zoeken met haar. De kinderen worden gevolgd door middel van het observatie en registratiesysteem KIJK! De mentor voert jaarlijks na registratie (bij 2.10 jaar en 3.10 jaar) een oudergesprek over de ontwikkeling van het kind.

Op de groep is een map aanwezig met kind gegevens o.a. de stamkaart, entreeformulier en eventueel informatie vanuit observatie. Op het entreeformulier is zichtbaar welke mentor aan het kind is toegekend.

Peutercentra Velsen heeft een pedagogische coach in dienst. Zij ondersteunt de pedagogisch medewerkers bij hun werk op de groep.

4. Een veilige en gezonde speel-/leeromgeving

Een veilige, goed ingerichte ruimte nodigt kinderen uit tot spelen, ontdekken en gezellig samen, of rustig alleen te zijn. Een geschikte buitenruimte is voor jonge kinderen minstens net zo belangrijk. Daarnaast besteden we aandacht aan sfeer en zaken als beweging en voeding om een veilige en gezonde omgeving te creëren.

Inrichting: rust, reinheid en regelmaat

De speelruimtes worden sfeervol en harmonieus ingericht met betrekking tot aankleding en kleurgebruik. Daarnaast wordt de ruimte overzichtelijk ingedeeld met zogenaamde hoeken. Dit zijn aanknopingspunten waarmee kinderen zich in de leefruimte kunnen oriënteren. Kinderen voelen zich veilig als ze weten waar ze zijn en welke plek voor welke activiteit is bedoeld. Overigens staat het kinderen gedurende de activiteiten hun fantasie te gebruiken en speelgoed van de ene naar de andere hoek mee te nemen. Aan het einde van de activiteit of dag wordt alles weer op zijn vaste plek teruggezet.

Veel speelgoed staat voor de kinderen op ooghoogte, zodat ze het zelf kunnen pakken en terugzetten. Ook geeft de ruimte mogelijkheden voor activiteiten met de hele groep, in kleine groepjes, of de mogelijkheid om je even alleen in een hoekje terug te trekken.

Daarnaast is er een goede verbinding tussen binnen en buiten. Door de ramen is er veel te zien en te beleven; ouders die nog even kunnen zwaaien, vogels die langs vliegen, de vuilniswagen in de straat. Door het raam kunnen kinderen zich op een veilige manier oriënteren op de ‘echte wereld’.

De indeling in speelhoeken met specifieke functies geldt niet alleen voor de binnenruimte, ook buiten hebben de speelgebieden een eigen functie: een zandbak om te graven en bouwen, een open plein om te fietsen en rennen, een muurtje om tegenaan te zitten, een hoekje om je te verstoppen. Bovendien wordt de buitenspeelruimte op een veelzijdige manier gebruikt, afhankelijk van het seizoen of thema. Denk aan een watertafel, picknickkleed of planken en pvc-buizen.

Sfeer

Niet alleen de inrichting is van belang voor een veilige speel/leeromgeving ook de sfeer maakt dat kinderen zich veilig voelen. Bij het binnenlopen van het peutercentrum willen we ouders en kinderen het gevoel geven ‘hier is het goed’. Goed contact tussen ouders en pedagogisch medewerkers is hierbij van groot belang. Hier gaan we in hoofdstuk 6 dieper op in. Daarnaast besteden pedagogisch medewerkers uitgebreid aandacht aan het gevoel van sociaal-emotionele veiligheid van de kinderen (zie hoofdstuk 2 en 3). Dit doen zij door in de wenperiode goed aan te sluiten op de behoefte en wensen van het kind. Ook zorgen zij dat zij zoveel mogelijk op ooghoogte met de kinderen communiceren en alle kinderen gedurende de dag even kort positieve, persoonlijke aandacht geven. Er is vooral aandacht voor wat wél mag en kan. Kinderen krijgen daarmee het gevoel: ‘ik mag er zijn en ik doe ertoe’.

Dagritme

In het peutercentrum wordt een vast dagritme gehanteerd. Er zijn vaste momenten voor kring, gestructureerd en vrij spel. Ook worden de overgangsmomenten ondersteund door vaste, herkenbare liedjes (bijvoorbeeld het opruimlied). De kringmomenten zijn hier een belangrijk onderdeel van. Activiteiten starten en eindigen met z’n allen in de kring. Zo wordt de kring een soort ijkpunt voor de kinderen. Door steeds hetzelfde dagritme te volgen, krijgen kinderen het gevoel “zo gaat het hier”, duidelijkheid en structuur bieden daarmee veiligheid. De dagritmekaarten zijn een belangrijke visuele ondersteuning hierbij.

Veiligheid

Fysieke veiligheid

Alle peutercentra van PC Velsen voldoen aan de (hoge) kwaliteitseisen voor peutercentra op het gebied van veiligheid en gezondheid. Er is een Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid en elk jaar worden de binnen- en buitenruimtes geïnspecteerd en eventuele gebreken worden zo snel mogelijk verholpen. Ook als er tussentijds zaken stuk gaan wordt dit uiteraard zo snel mogelijk opgelost.

Samenwerking in toezicht (ook door andere volwassenen)

Op alle speelzalen hanteren we de pedagogisch medewerker-kind ratio zoals die in de wet is vastgelegd. Op het moment dat er niet voldoende professionele medewerkers aanwezig zijn

om aan deze voorwaarde te voldoen, vragen wij ouders de kinderen mee naar huis te nemen.

Naast de professionele medewerkers werken we bij PC Velsen ook met vrijwilligers en stagiairs om hiermee het toezicht/ondersteuning zo goed mogelijk te organiseren. Met name waar er één pedagogisch medewerkers met 8 peuters in het gebouw aanwezig is. Op die momenten zal er altijd een ondersteunende volwassene (vrijwilliger/stagiair/pedagogisch medewerker) ingezet worden. Hoe wij vrijwilligers inzetten in het peutercentrum, is vastgelegd in het 'vrijwilligersbeleid peutercentra'.

4-ogenprincipe

We hanteren bij Peutercentra Velsen het zogenaamde 4-ogenprincipe. Anders dan de naam doet vermoeden gaat het er hierbij niet om, dat er altijd vier ogen, dus 2 pedagogisch medewerkers aanwezig zijn op de groep. Dit zou het immers onmogelijk maken om een pedagogisch medewerker met een kleine groep alleen te laten werken. Ook het met een deel van de kinderen buiten spelen, mee te gaan naar het toilet of één van de kinderen te verschonen wordt dan ingewikkeld. Dergelijke zaken spelen zich immers vaak buiten de groepsruimte af en dan is de andere pedagogisch medewerkers dus even alleen met de kinderen. Het 4-ogenprincipe geeft richtlijnen voor het omgaan met dergelijke situaties. Veel van onze locaties bevinden zich in een school of buurtcentrum, waardoor er altijd andere mensen in het gebouw zijn die (toe)zicht hebben of ondersteuning kunnen leveren. Door veel met transparante afscheidingen te werken zorgen we ervoor dat men wel alleen kan zijn met een individueel kind of een groepje kinderen en er zo voldoende privacy of een intieme sfeer gecreëerd kan worden, maar dat men toch zichtbaar is.

Ook stimuleren we een werkklimaat waarin pedagogisch medewerkers open naar elkaar communiceren en elkaar waar nodig aanspreken op gedrag.

De afspraken per locatie en wat er precies van pedagogisch medewerkers verwacht wordt in dit kader, is vastgelegd in het locatiewerkplan.

Gezondheid

Het peutercentrum wil op alle vlakken bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen en aandacht voor een gezonde levensstijl hoort daar ook bij.

Bewegen

Binnen het spel/-activiteitenaanbod is er altijd aandacht voor bewegingsspel. Elke dag spelen de kinderen buiten (tenzij het weer te slecht is) en sommige peutercentra hebben de gelegenheid om een gymzaal - bijvoorbeeld van de school - te gebruiken. Het bieden van ruimte voor beweging is echter niet voldoende. Door middel van gerichte activiteiten stimuleren de pedagogisch medewerkers het bewegingsspel van de kinderen.

Voeding

Er is veel aandacht voor gezonde voeding bij jonge kinderen, vanuit de gedachte dat een gezonde levensstijl met betrekking tot voeding bij kinderen, op latere leeftijd wordt doorgezet. Ook op het peutercentrum willen we hier een bijdrage aan leveren. Hierbij hanteren wij het 'voedingsbeleid' opgesteld door Peutercentra Velsen. Dit voedingsbeleid is gebaseerd op de richtlijnen Schijf van Vijf van het Voedingscentrum. De kinderen drinken

water en eten een cracker of biscuitje. Tijdens feesten of verjaardagen wordt er een traktatie uitgedeeld, maar er wordt op gelet dat het bij een enkele kleine traktatie blijft.

5. Zorgen voor kinderen, zorgen over kinderen

Veel kinderen die een peutercentrum bezoeken doen dit met veel plezier en zonder noemenswaardige bijzonderheden. Alle kinderen zijn uniek en ontwikkelen zich op hun eigen manier. De diversiteit binnen de speelzaalgroepen vraagt in sommige gevallen extra aandacht en begeleiding. De pedagogisch coach ondersteunt de pedagogisch medewerker hierin.

Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)

De peutergroepen bestaan uit maximaal 16 kinderen in de leeftijd van 2,5 – 4 jaar. Op alle groepen worden 2 VVE-gecertificeerde pedagogisch medewerkers in gezet en kunnen er dus kinderen met een VVE-indicatie geplaatst worden. Het VVE-programma wordt door alle kinderen gevolgd. Zo hebben alle kinderen profijt van het programma en van elkaar. De Jeugdgezondheidszorg (het consultatiebureau) stelt vast of een kind aan de, door de gemeente Velsen, gestelde criteria voldoet.

Alle groepen worden begeleid door minimaal 2 pedagogisch medewerkers (of 1 pedagogisch medewerker bij 8 kinderen). Daarnaast zijn er ook stagiaires, die in het kader van hun opleiding praktijkervaring komen opdoen bij de peutercentra. Hoe zij worden ingezet, is vastgelegd in een stagebeleid.

Taalaanbod

Binnen de begeleiding van peuters worden vier belangrijke domeinen onderscheiden:

1. Taal;
2. Rekenen;
3. Sociaal-emotionele ontwikkeling;
4. Motoriek.

Taal

In de peuterleeftijd zijn kinderen bijzonder gevoelig voor het leren van taal en kunnen zij heel gemakkelijk woorden en begrippen leren als er een taal-stimulerende omgeving is.

In de dagelijkse omgang van de pedagogisch medewerker met de kinderen, vindt het taalaanbod plaats door zo veel mogelijk te praten en te luisteren bij spontane en geplande activiteiten. Het is het aanbieden van taal op verschillende manieren zoals: handelingen benoemen, kringgesprek, voorlezen, spelletjes (lotto, gebaren, vrij spelen), liedjes, rijmpjes en versjes. Dit taalaanbod gaat de hele dag door. Juist voor jonge kinderen geldt dat de verschillende ontwikkelingsgebieden niet los te koppelen zijn. Zo heeft taalontwikkeling veel te maken met de sociaal-emotionele en met de cognitieve ontwikkeling.

Taal wordt in onze peutercentra gebruikt om de activiteiten rondom de hele ontwikkeling te ondersteunen. Een goede beheersing van de Nederlandse taal is daarom voor alle medewerkers (inclusief stagiaires en vrijwilligers) een vereiste. Zo zijn zij een goed taalvoorbeeld voor alle kinderen.

In het contact tussen de pedagogisch medewerkster en het kind speelt zich de meeste taalverwerving af. De pedagogisch medewerker zal dan ook veel doen aan taalaanbod, taal uitlokken bij de kinderen en attent reageren op wat het kind zegt.

Tweetaligheid in het peutercentrum

Bij een tweetalige opvoeding ervaren kinderen dat er twee of meer talen bestaan en moeten ze leren die talen uit elkaar te houden.

De pedagogisch medewerkers kunnen kinderen hierbij helpen door op een doordachte en consequente manier taal aan te bieden. Zij spreken Nederlands met het kind terwijl de ouders thuis de moedertaal gebruiken. Door een taal aan een bepaalde persoon te koppelen, leert het kind welke klanken, woorden, grammatica en taalregels bij de ene of de andere taal horen.

Voor de taalontwikkeling van het kind is het goed als de ouder die taal met hem spreekt, die hij/zij zelf het beste beheerst.

In de peutercentra hebben wij de regel dat iedereen Nederlands spreekt. Dit bevordert het contact tussen de ouders en de pedagogisch medewerkers en ook het contact tussen de ouders onderling.

Rekenen

Tijdens spel activiteiten wordt de gelegenheid gegrepen om steeds een 'rekenprikkel' toe te voegen. Het gaat dan niet alleen om tellen maar ook bijvoorbeeld schatten: zou die pop in die doos passen? Gaat het treintje zo omhoog of naar beneden? Ook het gebruik van voorzetsels valt onder voorbereidend rekenen: ik zit achter/op/naast de tafel. Het herkennen van reeksen: welk dier hoort er niet bij? En het benoemen van meetkundige figuren: rechthoek, driehoek, rond, ovaal.

Volgen van de ontwikkeling

Op Peutercentra Velsen werken wij met KIJK! 0-7 jaar. De pedagogisch medewerkers van PC Velsen zijn geschoold in het werken met dit observatie- en registratiesysteem. Naar aanleiding van de Kijk! observatie bepaalt de pedagogisch medewerker een gericht aanbod aan het kind. Kinderen worden dan systematisch individueel of in een kleine groep extra gestimuleerd en uitgedaagd door middel van spel en doelgerichte activiteiten binnen het lopende thema. Jaarlijks wordt na de registratie (bij 2.10 en 3.10 jaar) een oudergesprek gevoerd over de ontwikkeling van de peuter.

Samenwerking met het basisonderwijs 'doorgaande lijn'

Sinds een aantal jaren is er extra aandacht voor de doorgaande lijn van peutercentrum naar het basisonderwijs. PC Velsen vindt het belangrijk dat er een zo soepel mogelijke overgang van peutercentrum naar de basisschool is. Dat is voor alle kinderen prettig, maar in het bijzonder voor kinderen die wat extra ondersteuning nodig hebben. Aan het einde van de peuterperiode stuurt, met toestemming van de ouders/verzorgers, de mentor de Kijkrapportage door naar de basisschool, waar de peuter naar toegaat. Voor VVE-kinderen vindt er altijd een warme overdracht plaats.

Buitenschoolse opvang en de overdracht

We dragen zorg voor de doorgaande leerlijn van het peutercentrum naar de basisschool. Elke basisschool heeft buitenschoolse opvang. Voor scholen zijn dit verschillende organisaties (met soms wisselende medewerkers) die de buitenschoolse opvang verzorgen. De school draagt zorg voor contact met de medewerkers van die organisaties. Omdat de rapportage zeer vertrouwelijke informatie over kinderen bevat, heeft PC Velsen ervoor gekozen de overdracht aan de buitenschoolse opvang via de scholen te laten verlopen. Zo zijn we er verzekerd van dat de informatie, in overleg met ouders, bij de juiste pedagogisch medewerkers van de kinderopvangorganisatie terecht komt. We hebben nauw contact met scholen en bespreken met de scholen ons beleid over de overdracht met hen.

Vroegtijdige onderkenning van ontwikkelingsproblemen

Peuters verschillen van elkaar. Iedere peuter ontwikkelt zich in zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. Sommige peuters zijn traag in hun ontwikkeling zonder dat dit verontrustend hoeft te zijn. Bij de meeste peuters verloopt de ontwikkeling zonder problemen. Vragen over de ontwikkeling van een peuter die bij een pedagogisch medewerker op kunnen komen zijn bijv.: hoort of ziet het kind wel goed? Is zijn gedrag agressief, druk of juist heel stil en waarom? Gaat het niet te laat praten? Is dit nog normaal of is dit afwijkend? Een pedagogisch medewerker hoeft niet te bepalen wat er aan de hand is, maar wel of er misschien wat aan de hand kán zijn. Bij peuters is het vaak moeilijk vast te stellen of er sprake is van een ontwikkelingsstoornis. Als het kind duidelijk afwijkt van de gebruikelijke ontwikkeling, dan wordt dit met de ouders besproken. Zowel onterechte geruststelling als onterechte verontrusting kan nadelig zijn voor de ontwikkeling van de peuter. Is er inderdaad sprake van een afwijkende ontwikkeling, dan wordt er samen met de ouders bekeken wat de vervolgstappen moeten zijn.

Samenwerking met de Jeugdgezondheidszorg

Via het consultatiebureau heeft de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) contact met bijna alle kinderen en hun ouders. JGZ heeft artsen, jeugdverpleegkundigen en orthopedagogen in dienst waarmee PC Velsen nauw samenwerkt, als partners in het Centrum voor Jeugd en Gezin. Op initiatief van JGZ is de Wijzer Samenwerken ontwikkeld, waar PC Velsen ook mee werkt.

Als er zorgen zijn over de ontwikkeling en/of het gedrag van een kind bij pedagogisch medewerkers en ouders kan een orthopedagoog van de JGZ het kind komen observeren in de speelzaalgroep. Soms zal blijken dat het kind niet genoeg profiteert van het reguliere peutercentrum aanbod. Samen met de ouders en de pedagogisch medewerkster zal ze haar bevindingen bespreken of tips geven. Afhankelijk van de zorgvraag voor het kind kan er, samen met de ouders, ook voor een andere instantie gekozen worden, zoals: huisarts, audiologisch centrum of integrale vroeghulp.

Vermoeden van kindermishandeling

Soms zijn er grote zorgen om het welzijn van een kind. De peutercentra van Peutercentra Velsen hanteren de verplichte Meldcode Kindermishandeling. Pedagogisch medewerkers worden jaarlijks door middel van een voorlichtingsbijeenkomst op de hoogte gehouden van

het stappenplan dat bij deze meldcode hoort. Als pedagogisch medewerkers tekenen van kindermishandeling signaleren, zullen zij het protocol kindermishandeling volgen. Er wordt in dergelijke gevallen altijd contact opgenomen met de manager die de pedagogisch medewerker(s) hierin verder begeleidt.

Tenslotte

Naast deze zorgstructuur blijft de speelzaal in de eerste plaats een plek waar kinderen spelenderwijs kunnen leren en ontwikkelen. Pedagogisch medewerkers zijn toegerust om lichte opvoedondersteuning te bieden, kinderen te observeren, te volgen en bij zorgen signalen door te geven aan ouders en eventueel JGZ of andere zorgpartners. Op het moment dat er meer ondersteuning nodig is, vindt overleg plaats met het management van de peutercentra. In veel gevallen wordt dan de JGZ ingeschakeld, zodat de pedagogisch medewerker zich kan blijven focussen op haar primaire taak: het begeleiden van de peuters in de groep. De pedagogisch medewerker blijft uiteraard betrokken bij het zorgproces.

6. Samen met ouders

Opvoedondersteuning

Het doel van opvoedondersteuning is het voorkomen of vroegtijdig bijsturen van problemen in de opvoeding, zodat ingrijpende hulp niet meer nodig is.

Opvoedondersteuning is kort gezegd: opvoeders helpen opvoeden.

Bij opvoedondersteuning staan de ouders centraal. Het peutercentrum is voor ouders een ontmoetingsplek waar zij onderling ervaringen kunnen uitwisselen, maar ook met hun vragen terecht kunnen bij de pedagogisch medewerkers.

Daarnaast is er de mogelijkheid om ouders informatie te verstrekken en tips te geven bij opvoedingsvragen, gebaseerd op de opvoedmethode van Triple P.

Van ouderbetrokkenheid naar educatief partnerschap

Ouderbetrokkenheid bij de opvoeding en ontwikkeling is een belangrijke voorwaarde voor een goede (taal)ontwikkeling van kinderen. PC Velsen wil door een actieve aanpak ouders stimuleren thuis met hun peuter activiteiten te doen. Het gaat om activiteiten die aansluiten bij de thema's uit de dagelijkse leefwereld van jonge kinderen. Door met hun kind thuis thema-activiteiten te doen kunnen de ouders de onderwijskansen en de taalontwikkeling van hun peuters vergroten.

De beste resultaten worden bereikt indien thema-activiteiten thuis wordt gecombineerd met het VVE-programma op het peutercentrum. De activiteiten kunnen tijdens het dagelijkse ritme van thuis worden gedaan. In de interactie met de kinderen moeten ouders de taal gebruiken die zij het beste beheersen.

Vergroten van ouderbetrokkenheid is een belangrijke doelstelling in het landelijke en gemeente specifieke VVE-beleid en wordt gesubsidieerd.

Bij ieder thema organiseert het peutercentrum een ouderinformatiebijeenkomst. Het themaboekje en de themabrief worden overgedragen aan de ouders, de activiteiten worden gepresenteerd, toegelicht en voorgedaan.

Als educatieve partners nodigen wij ouders uit om actief mee te denken in de begeleiding en opvoeding van het kind in het peutercentrum. De pedagogisch medewerkers hebben de verantwoordelijkheid de ouders uit te dagen tot actieve betrokkenheid bij de ontwikkeling van hun kind.

Informatie en advies

De ouder kan de pedagogisch medewerker ook advies vragen, of de pedagogisch medewerker maakt op eigen initiatief een afspraak met de ouders om over de ontwikkeling van het kind van gedachten te wisselen. Doorgaans gebeurt dit bij de start van de peuter op de speelzaal (intake), en tweemaal in de peuterperiode op basis van observatie. Daarnaast kan een ouder of leidster een afspraak maken, als er zorgen zijn over het kind. De ouder is degene die zijn eigen kind het beste kent, de leidster kan vanuit haar professionele kennis en ervaring de ouder van informatie voorzien en/of suggesties doen voor pedagogisch handelen.

Kennismaking

Ouders schrijven hun kind voor het peutercentrum in via de website van PC Velsen of door middel van een papieren inschrijfformulier. De ouders ontvangen bij de start op het peutercentrum het entreeformulier. Zij vullen dit entreeformulier zelf of samen met de pedagogisch medewerker in.

Tijdens het intakegesprek wordt het formulier besproken en worden de ouders geïnformeerd over de communicatie en de werkwijze van het peutercentrum.

De doelen en verwachtingen van de samenwerking met de ouders wordt besproken en op een samenwerkingsformulier vastgelegd en ondertekend.

Medezeggenschap

Ouders kunnen ook op een andere manier invulling geven aan hun betrokkenheid bij het peutercentrum, door zitting te nemen in de oudercommissie. Ouders hebben op deze manier invloed op zaken als pedagogisch beleid en denken mee over de dienstverlening van het peutercentrum. PC Velsen ziet dit als een verrijking van de peuteropvang.

7. Professionaliteit en voorwaarden

Scholing en deskundigheid

Binnen PC Velsen ontwikkelen we een competentiegericht personeelsbeleid.

Om de pedagogisch medewerkers toe te rusten voor hun taak wordt er uitgebreid aandacht besteed aan scholing. Elk jaar wordt er een scholingsplan gemaakt voor de pedagogisch medewerkers.

Jaarlijks wordt er scholing georganiseerd op het gebied van kinder-EHBO/BHV en signalering en toepassing van de Meldcode kindermishandeling.

Daarnaast wordt er gezorgd voor voldoende scholing m.b.t. VVE Startblokken, zodat alle pedagogisch medewerkers hiervoor gecertificeerd zijn. Ook wordt elk jaar bekeken welke scholing nodig is. Bijvoorbeeld over Triple P, gespreksvoering en/of andere onderwerpen, om de pedagogisch medewerkers zo optimaal mogelijk te ondersteunen bij hun werk.

Inzet Pedagogisch coach/beleidsmedewerker

Door inzet van onze pedagogisch coach wordt de kwaliteit van de pedagogisch medewerkers in hun werk gestimuleerd. De pedagogisch coacht de medewerkers bij de dagelijkse werkzaamheden.

De pedagogisch coach stimuleert pedagogisch medewerkers effectief en begeleidt hen in de kwaliteit van hun pedagogisch handelen.

Daarnaast houdt de pedagogisch beleidsmedewerker zich bezig met de ontwikkeling van pedagogisch beleid. Het pedagogisch beleid kan hierbij breder zijn dan alleen het pedagogisch beleidsplan. De pedagogisch coach heeft ook een taak bij het bewaken en invoeren van pedagogische beleidsvoornemens.

De pedagogisch coach is hbo-opgeleid.

Inzet stagiaires

Wij bieden mogelijkheden om voor een beroep in de kinderopvang te worden opgeleid.

VMBO- en mbo-leerlingen en HBO studenten kunnen zich bij ons oriënteren op het vak én we leiden hen op. In onze leeromgeving ligt de nadruk op het ontwikkelen en oefenen van vaardigheden, die in het beroep nodig zijn. Stagiaires werken nooit alleen met de kinderen. Wij bieden geen mogelijkheid voor stage van de beroepsbegeleidende leerweg (BBL)

Van stagiaires verwachten wij dat zij:

- kinderen begeleiden, zowel in groepsverband als in individueel opzicht.
- activiteiten organiseren gericht op ontwikkeling
- zorg dragen voor de dagelijkse verzorging van kinderen.
- zorg dragen voor een goed (periodiek) contact met ouders/verzorgers en informeren naar specifieke aandachtspunten (dagritme, voeding e.d.)
- met collega's afstemmen over de dagindeling en de verdeling van de werkzaamheden en mede zorg dragen voor een goede samenwerking en voor een goede overdracht.
- administratieve handelingen uitvoeren, voortkomend uit de dagelijkse werkzaamheden.
- licht huishoudelijke werkzaamheden verrichten in de groep en mede zorg dragen voor het beheer, de hygiëne en goede staat van de inventaris.

Stagiaires krijgen een stagebegeleider toegewezen die hen begeleidt in het dagelijks werk en periodiek begeleidingsgesprekken voert. Beleid en werkwijze voor het inzetten en begeleiden van stagiaires zijn vastgelegd in ons Stagebeleid.

Inzet vrijwilligers

Vrijwilligers bij de peuteropvang zetten we incidenteel in ter ondersteuning van de pedagogisch medewerker en altijd boven formatie. Een vrijwilliger heeft een ondersteunende rol bij de dagelijkse taken van de pedagogisch medewerkers. Van vrijwilligers verwachten wij dat zij:

- Kinderen begeleiden in groepsverband.
- zorg dragen voor de dagelijkse verzorging van kinderen.
- met pedagogisch medewerkers afstemmen over de dagindeling en de verdeling van de werkzaamheden.

- licht huishoudelijke werkzaamheden verrichten in de groep

De pedagogisch medewerker begeleidt de vrijwilliger en eventueel zorgen wij voor training/scholing. Vrijwilligers werken nooit alleen met de kinderen. Zij moeten een VOG aanvragen, waarvan wij de kosten vergoeden.

Voorwaarden

Klachtenregeling

Binnen de peutercentra geldt een klachtenregeling, opgesteld volgens de wet Klachtenrecht. Een exemplaar hiervan ligt ter inzage op iedere peutercentrum.

Als ouders klachten hebben over het peutercentrum kunnen zij in eerste instantie naar de pedagogisch medewerker en indien nodig wordt de manager Opvoedingsondersteuning en Ontwikkelingsstimulering ingeschakeld. Wordt het probleem daar niet naar tevredenheid opgelost dan kan de directeur en zo nodig het bestuur van de Stichting ingeschakeld worden. Levert ook dat niets op dan is het mogelijk de klacht neer te leggen bij de Stichting Klachtencommissie Kinderopvang (SKK). Deze zal de klacht behandelen en advies uitbrengen aan het bestuur. Ouders kunnen ook direct hun klacht melden bij het SKK.

Verklaring omtrent Gedrag

Alle medewerkers van PC Velsen, die werken met kinderen onder de 18 jaar en dus ook de pedagogisch medewerkers, stagiaires en vrijwilligers bij het peutercentrum, worden verzocht de gedragscode tegen ongewenste gedragingen te ondertekenen.

Door middel van deze gedragscode wenst de stichting vorm te geven aan het voorkomen en bestrijden van agressie, seksuele intimidatie en discriminatie.

Daarnaast wordt er van alle medewerkers bij de peutercentra vereist dat zij een Verklaring Omtrent Gedrag overleggen (dit geldt voor stagiaires als zij langer dan vijf dagen stagelopen). Alle medewerkers, stagiaires en vrijwilligers worden aangemeld bij het register persoonsgegevens i.v.m. de continue screening.

Beroepsgeheim

De pedagogisch medewerkers hebben een beroepsgeheim. Met vertrouwelijke informatie wordt zorgvuldig omgegaan. Alleen met toestemming van de ouders mogen de pedagogisch medewerkers en de manager persoonlijke informatie met deskundigen, bijvoorbeeld de consultatiebureauarts of de jeugdverpleegkundige bespreken.

Een nieuw fenomeen in dit kader is 'Social Media'. Ook in het gebruik hiervan gelden voor ouders en pedagogisch medewerkers privacyregels en –normen die zijn opgenomen in de werkinstructie Sociale Media.

Ruilen van dagdelen en afnemen van extra dagdelen in de Peuteropvang

Voor ouders die peuteropvang afnemen, is het mogelijk om dagdelen te ruilen of een keer een dagdeel extra af te nemen. De werkwijze bij ruilen of extra dagdelen is beschreven in de Aanvullende Algemene Voorwaarden van Peutercentrum Velsen.